

MAA-AINESOTON PERUSLUPAMÄÄRÄYSKOKONAISUUS (HIETA, HIEKKA, SORA JA SOVELTUVIN OSIN MYÖS KALLIO)

Peruslupamääräyskokonaisuus on perusosa maa-ainesten ottamislupapäätöksiä. Täydentävät, tai jäljempänä olevista kaikille maa-ainesottajille yhdenvertaisesta peruslupamääräyskokonaisuudesta poikkeavat kohdat kirjataan lupapäätöksiin tapauskohtaisina lupamääräyksinä.

Peruslupamääräyskokonaisuus on verrattavissa liikenteen perussääntöihin, jotka ovat liikenteen sujumisen ja valvonnan selkeyttämiseksi sekä onnistumiseksi niin yksityis-, seutu-, tai maanteillä ja moottorteillä samat. Tapauskohtainen harkinta on verrattavissa esim. painorajoitteisiin siltoihin, tai tämän hetken perusnopeudesta (80-120 km/h) poikkeaviin, teiden, tai niiden osakohtaisiin nopeusrajoituksiin.

Jäljempänä olevassa peruslupamääräyskokonaisuudessa valvontaviranomaisella tarkoitetaan ympäristölautakuntaa, ympäristöpääliikköä, ympäristösihteeriä tai muuta vastaavaa, esim. ostopalvelujen vastaanottajaa tai hyväksyjää, jolle maa-ainesoton valvonta- tai hyväksymistehtävät on määrätty.

Näissä jäljempänä olevassa seikkaperäisessä peruslupamääräyskokonaisuudessa käytetty sanasto perustuu Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009 "Maa-ainesten kestävä käyttö" nimellä julkaistun oppaan sivuilla 127-132 lueteltuun sanastoon. Poikkeuksena suojakerrospaksuuden määrittämisen selkeyttämiseksi termi, ylin luontainen alueella mitattu pohjaveden pinta. Joka tiivistelmä tarkoittaa mittausajankohdasta riippumatonta, ylintä alueella mitattua, ilman vaihteluvälejä olevaa, tai maakerroksen ohentumisen ja siitä seuraavan vajoveden valumisen nopeutumisen seurauksena tulevaisuudessa mitattavaa, myöskin ilman vaihteluvälejä olevaa, tuolloin ylimmäksi luontaiseksi alueella mitatuksi pohjaveden pinnaksi nousutta pohjaveden pintaa. Oppaasta puuttuva sanasto ja selvitykset lisätty pääkohdassa 7 ja sen alakohdissa 7.1-7.4.

Jäljempänä oleva maa-ainesten oton perusohje- ja peruslupalmääräyskokonaisuus on perusosa

Luvansaaaja

_____. 20 ____ pykälässä _____ annettua maa-ainesten ottamislupapäätöstä:

Kunta / kaupunki

Hallintotoimielin

Peruslupamääräyskokonaisuutta täydennetty lupapäätöksessä ☐ on ☐ ei

1. VALMISTELEVAT TOIMENPITEET

Kaivutaso, havaintoputket

- 1.1. Luvan mukainen ottamisalue on merkittävä selvästi karttaan, ottamissuunnitelmaan ja ottamisen ajan kestävin merkein maastoon. Samoin ottamisalueen kiinteistön rajat.
- 1.2. Kiinteistön rajat on avattava ja pusikot raivattava sekä rajat merkittävä pyykistä pyykkiin.
- 1.3. Jyrkänteistä ja vastaavista paikoista on varoitettava kilvillä, lippusiimalla tai muilla selvästi havaittavilla merkeillä. Putoamisvaaraa tiedostamattomien motocrosspyörä-, neli-, tai kolmipyörämönkijä-, talvella myös lumikelkkakuljettajien, ratsastajien ja muiden satunnaisten liikkujien jyrkänteeltä putoaminen on tarvittaessa varoituskilpien ja lippusiimojen lisäksi minimoitava pintamaan poiston jälkeen puhtaasta sorasta tai hiekasta tehtävillä maavalleilla.
- 1.4. Ottamisalueella tai ottamisalueen läheisyydessä on oltava riittävästi kaivutason toteamiseksi tarvittavia korkomerkkejä. (Kallioissa, isoissa kivissä, törmäyksiltä kestävästi suojatuissa korkopukeissa.) Korkomerkkejä on lisättävä ottamistoiminnan edetessä.
 - 1.4.1 Alueelle laaditussa ottamissuunnitelmassa on esitettävä vähintään yksi jäljempänä määritellyn mukaisesti hyväksyttävästi asennettu pohjaveden havaintoputki (jäljempänä pelkkä havaintoputki) ja esitettävä selvitys ottamisalueen pohjavesitasoista (havaintoputki, mahdolliset luonnonlähteet sekä mahdolliset maanätekairaukset) sekä edellisiin perustuva arvio alueen ylimmistä luontaisista pohjaveden korkeuksista. Arvio vain niissä tapauksissa, missä aikaisempaa mittautustietoa ei ole saatavissa. Arviossa kairausmenetelmällä asennettu havaintoputki tai havaintoputket ovat ainoita, jotka osoittavat luotettavasti ylimmän luontaisen alueella mitatun pohjavesikorkeuden.
- 1.5. Suunnitelmavaiheessa esitetyn havaintoputken tai esitettyjen havaintoputkien lisäksi alueelle on asennettava lupapäätöksessä mahdollisesti määrätty havaintoputki tai määrättyt havaintoputket. Havaintoputken tai havaintoputkien sijoittamisesta on sovittava valvontaviranomaisen kanssa. Havaintoputkien sijoittamisen hyväksyntä on annettava kirjallisena.
- 1.6. Havaintoputken materiaalin pitää olla sisämitaltaan 50 mm ruostumatonta terästä, vesijohtomuovia tai muuta pohjaveden laatua muuttamatonta materiaalia, jotta putkista tehtävien pohjavedenpinnan korkeusmittauksien lisäksi saadaan otettua luotettavia, putkimateriaalin veden laatua vääristämättömiä ja näin ottajan oikeusturvaa heikentämättömiä vesinäytteitä.
- 1.7. Havaintoputkien maanpinnan yläpuoliset osat on suojattava ja merkittävä riittävän selvästi sekä varustettava lukittavalla suojahatulla.
- 1.8. Havaintoputket on rekisteröitävä valtakunnallisesti käytettävien GPS koordinaatein. Korkeusjärjestelmänä on käytettävä valtakunnallista N 60 tai N 2000 korkeusjärjestelmää. Putkien yläpään ja vedenpinnan korkeuden lisäksi putkien kokonaispituus ja alapään korkeustaso on ilmoitettava, jotta voidaan todeta putken mahdollinen liettyminen. Pinnankorkeuden osalta mittauskelvottomiksi vaurioituneet tai muutoin mittauskelvottomiksi todetut havaintoputket on korvattava uusilla. (Samaan kohtaan tai olemassa olleen välittömään läheisyyteen.)
- 1.9. Vettä pidättävien kerroksien (mm. mahdolliset savikerrokset) rikkomisen ja tämän seurauksena orsivesikerrosten alemmaksi karkaamisen estämiseksi, havaintoputkia ei saa asentaa kaivamalla. (Ei esim. kaivinkonetta, pyöräkuormaajaa, tai muuta vastaavaa menetelmää käyttäen.) Havaintoputket on siiviläputkineen asennettava kairausmenetelmällä.
- 1.10. Pohjaveden pinnan taso on määriteltävä ja ensimmäinen vesinäyte otettava ja analysoitava sekä tulokset toimitettava valvontaviranomaiselle ennen ottotoiminnan aloittamista.
- 1.11. Ottamistoiminnan aikana pohjavedenpinnan taso on mitattava tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun alussa.
- 1.12. Ottamistoiminnan aikana vesinäytteen otto ja analysointi on tehtävä touko- heinäkuun aikana.

- 1.13. Pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailua on seurattava vuosittain ottamistoiminnan päättymisen jälkeen kolmen vuoden ajan. Päättymisestä on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle, jonka tulee antaa päättymisen hyväksyntä kirjallisena.
- 1.14. Pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailun tulokset on mittauksien jälkeen toimitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Ei vasta vuoden lopussa tai seuraavan vuoden alussa, jolloin kooste koko vuoden tuloksista.
- 1.15. Ottamisalueiden väliharjanteiden kokonaan poistamiseksi tai minimoimiseksi viereisten alueiden omistajien kanssa on tehtävä kulloisenkin tilanteen edellyttämä rajasopimus kirjallisena. Pääsääntöisesti jo ennen lupahakemuksen jättämistä ja käsittelyä.
- 1.16. Lupamääräyksiä noudattamisen varmistamiseksi luvanhaltijan tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle ottamisaluekohtainen vastuuhenkilö, joka vastaa ottamistoiminnasta ja lupamääräyksiä noudattamisesta alueella. Vastuuhenkilön tulee huolehtia siitä, että kaikki maa-aineksen ottamista kulloisellakin lupa-alueella suorittavat urakoitsijat, aliurakoitsijat sekä työntekijät ovat tietoisia annetuista lupamääräyksistä ja lupaehtoista. Urakoitsijoiden, aliurakoitsijoiden sekä työntekijöiden tietoisuuksista on ottamisluvanhaltijan pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa.
- 1.17. Ennen maa-aineksen ottamisen aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviran-omaista suorittamaan aloituskatselmus, jossa alue on esitettävä lupamääräysten mukaiset toimenpiteet suoritettuina valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi.
- 1.18. Aloituskatselmus ja siinä toteutettava alueen kaikinpuolinen tarkastus on aina suoritettava ennen varsinaisen ottamis- eli kaivutoimintojen aloittamista. Aloituskatselmuksessa lähtötilanteen on täytettävä kaikille maa-ainestenottajille yhdenvertainen peruslupamääräyskokonaisuus ja mahdolliset tapauskohtaiset määräykset. Katselmuksesta on välittömästi laadittava valvontapöytäkirja. Päiväykset, tarkastusajan ja kellonajat sisältävä kirjallinen rasti ruutuun heti valmis valvontapöytäkirja (liite 1), joka on olennainen osa näitä peruslupamääräyksiä.

2. OTTAMISTOIMINTA / PINTAKERROKSET, LUISKAUKSET, MAASTON MUOTOILU

- 2.1. Maa-ainesten ottamisalueelta ei metsänhoidollisia hakkuita lukuun ottamatta saa kaataa puustoa eikä kuoria pintamaata ennen kuin ottamisluvan edellytykset on täytetty ja valvontaviranomaisen toimesta kirjallisesti hyväksytty ja lupa em. aloittamisiin kirjallisesti annettu.
- 2.2. Puusto ja pintamaakerros tulee poistaa isoilla ottamisalueilla (yli 8 ha) vaiheistettuna sitä mukaa, kun soralajikkeiden ottamisalueella tapahtuva varastointi ja maa-aineksen ottamisen eteneminen alueella edellyttää. Alueen oman pintamaakerroksen täysimääräisen säilymisen varmistamiseksi jälkihoitovaiheessa tarvittavaa käyttöä (metsitystä) varten, kahdeksaa hehtaaria pienemmillä alueilla pintamaakerros tulee poistaa yhtenä kerroksena koko ottamisalueelta ns. kertapoistona ottamissuunnitelmassa esitettyyn kohtaan, tai esitettyihin kohtiin. Sama yhtenä kerroksena poistaminen koskee myös jatkossa laajennettavaa eli seuraavaa (8 ha) tai laajennuksessa sitä pienempää ottamisaluetta jne..
- 2.3. Pintamaakerros (ns. maannoskerros) tulee poistaa muuttumattomaan kivennäismaahan asti. Käytännön toiminnassa tämä tarkoittaa, että pintamaista humuskerros, sen alapuolella oleva ns. uutumiskerros ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria uusilla ja vanhoilla ottamisalueilla ja niiden laajennuksilla yhtenä (n. 1,2-0,6 metrin) kerroksena valvonnessa helposti havaittavaan puhtaaseen sora-, hiekka-, tai hietakerrokseen asti.
- 2.4. Aluetta jolta pintamaat on puhtaaseen sora- hiekka-, tai hietakerrokseen asti poistettu, ei saa käyttää ottamistoimintaan eikä soralajikkeiden varastointialueena ennen kuin valvontaviranomainen on pintamaan poiston edellä 1.18 kohdassa edellytetyllä tavalla kirjallisesti hyväksynyt. (Kaikinpuolinen tarkastus ja mm. "rasti ruutuun heti valmis valvontapöytäkirja")
- 2.5. Ottamisalueelta jo kuorittuja ja lisää kuorittavia pintamaita ei saa myydä eikä muutoinkaan hävittää tai pois kuljettaa. Pois kuljettaminen on kielletty myös soralajikkeisiin esim. murskauksen tai seulonnan tai välppäyksen yhteydessä sekoittamalla.

- 2.6. Pintamaat on jälkihoidon pintamateriaalina käytön riittävyyden ja saatavuuden varmistamiseksi varastoitava erilleen ottamisalueen reunoille esim. hyödyntäen niitä ottamisen aikana. Yleensä joissain kohdissa ottamisaluetta esim. asutuksen suuntaan tarvittavina meluvallaina. Pintamaavarastot on merkittävä helposti havaittavien pintamaakyltein.
- 2.7. Ajankohdasta riippumatta, **kaikki** ottamisalueelta kuoritut pintamaat on levitettävä ottamisalueen pintamateriaaliksi alueelle istutettavien puuntaimien ja näistä kehittyvän, pohjavettä aluskasvillisuukseen suojaavan metsän kasvualustaksi.
- 2.8. Alueelta puhtaaseen sora-, hiekka-, tai hietakerrokseen asti poistettuja, ottamisen ajan varastoituja pintamaita ei saa muotoilla luiskiksi, eikä käyttää muutoin kuin luiskien ja ottamisalueen pohjan pintamateriaalina. Pintamaiden levittämättä jättäminen on myös kielletty.
- 2.9. Kaikkien ottamisalueelta puhtaaseen sora-, hiekka-, tai hietakerrokseen asti kuorittujen pintamaiden takaisin palauttamisella tulee koko ottamisalueelle aikaansaada "Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009" ohjeesta poiketen pääsääntöisesti 50- 80 cm:n pintamateriaalikerros. (Jota Karkkilassa edellytettiin jo 1990 luvun alkupuolelta aina vuoteen 2005 asti.)
- 2.9.1 Ympäristöhallinnon ohjeen mukaisesti sekoittamalla aikaansaattava, enimmillään vain 20 cm:n pintamateriaalikerros koskee ja tarkoittaa selkeästi vain niitä vanhoja ottamisalueita, joissa pintamaita eli humus- ja rikastumiskerrosta ei ole edellytetty poistettavaksi ympäristöhallinnon ohjeessa 1/2009 suositetuin ja mainituin, vaikeasti valvottavin enimmillään 80 senttimetrikerroksien edellyttämää kokonaismäärää. Ja niitä ottamisalueita, joissa alueen pintamaat on saanut sekoittaa murskauksen, seulonnan tai välppäyksen yhteydessä soralajikkeisiin poiskuljetettavaksi tai muutoin saanut suoraan kuljettaa pois ottamisalueelta.
- 2.10. Jälkihoidon pintamateriaalikerroksen palauttaminen tulee toteuttaa aina sen korkuisena kerroksena minkä ottamisalueelta ennen ottamistoimintaa puhtaaseen sora-, hiekka-, tai hietakerrokseen asti kuorittujen pintamaiden takaisin palauttaminen mahdollistaa.
- 2.11. Maan ollessa roudassa tai lumen ollessa maassa ei jälkihoidotoimenpiteitä, vanhojen ottamisalueiden kunnostuksia puhdistuskaivuineen, ylisyyksi kaivettujen kohtien täyttöjä, luiskauksia eikä pintamateriaalin palauttamisia saa suorittaa.
- 2.12. Pintamaiden poistamisen, niiden ottamisen aikaisen säilymisen ja jälkihoidon riskittömänä pintamateriaalina käyttämisen varmistamiseksi, kuten myös otettavan aineksen puhtaana säilymiseksi, ottamisluiskan yläpuolella maanpinta on pidettävä vähintään 10 metrin matkalla puhtaana pintamaista, suurista kivistä, varastokasoista ja muista luiskavakavuutta heikentävistä tekijöistä niissä kohdissa, joissa pintamaavaraston alla on sorajalosteisiin kelpavaa muuttumatonta maa-ainesta eli puhdasta soraa, hiekkaa, tai hietaa. Niissä kohdissa joissa pintamaat on saatu varastoitua ottamisalueen reunoille maa-ainesten ottamisluvan mukaisen ottamistason kanssa samaan tasoon varsinaisen ottamistoiminta-alueen (varsinainen kaivualue) ulkopuolelle, josta ne ovat suoraan ilman luiskausta levitettävissä ottamisalueen pintamateriaaliksi, ei 10 metrin levyistä pintamaista vapaata kaistaa tarvitse jättää eikä muutoinkaan ylläpitää.
- 2.13. Hiedan, hiekan, tai soranotto suoritetaan tasoittain sekä turvallisista ja tarkoituksen mukaisista luiskauksista. Kaivutoiminnan päätyttyä reunaluiskat tulee ennen pintamaiden kasvualustaksi palauttamista muotoilla pintamaata sisältämättömillä, puhtailla alueen omilla vedellä läpäisevillä kivennäismaa-aineksilla ja / tai ylisuurilla kivillä ja, kivien välit täyttävällä puhtaalla soralla, hiekan tai hiedan seoksella ympäröiviin maastomuotoihin sopiviksi siten, että luiskakaltevuus on pääsääntöisesti 1:2 tai loivempi. (1:2 luiska ei estä eikä edes vaikeuta metsäkoneiden liikkumista.) Maa-ainesten ottamisluvassa määrätään maa-ainesten oton alin taso.
- 2.14. Alimman ottotason määrää, ajankohdasta (mittauksen vuosiluvusta) riippumatta, alueella kairausmenetelmällä asennetusta havaintoputkesta / havaintoputkista mitattu ylimmän luontaisen pohjaveden pinnan korkeus ja sen päälle jätettävä suojakerrospaksuus. **Huomioon otettava etusivulla pohjavedenpinnan korkeuksista sanottu.** Tai alueella havaittu esim. ottamisalueen pohjalle näkyviin noussut pohjavesi ja sen päälle jätettävä suojakerrospaksuus.
- 2.15. Ellei lupapäätöksessä erikseen määrätä suojakerroksen paksuutta, on I- ja II-luokan pohjavesialueen lähisuojavyöhykkeellä jätettävä vähintään 6 metrin ja kaukosuojavyöhykkeellä sekä muilla pohjavesialueilla vähintään 4

metrin paksuinen suojakerros puhdasta koskemattonta hietaa, hiekkaa tai soraa. Huomioon otettava etusivulla pohjavedenpinnan korkeuksista sanottu.

- 2.16. Kaivutoimintoja ei saa millään tavalla toteuttaa uusilla eikä vanhojen ottamisalueiden laajennusalueilla koskemattomana säilytettävässä 6 tai 4 metrin suojakerroksessa.
- 2.17. Vanhoilla ottamisalueilla, niiden kunnostamisen tai oton jatkamisen yhteydessä eteen tulevien ylisyviksi kaivettujen kohtien, vain roudattomana ja lumettomana aikana sallittua täyttöä ei saa 6 tai 4 metrin suojakerroksen aikaansaamiseksi suorittaa ennen kuin kaikki puuaines ja pintamaa, orgaaninen sekä epäorgaaninen aines, rauta- ja muu alueella oleva tai alueelle haudattu romu (esim. seula- ja välppäverkot, murskan leuat ja kartiot, pyöräkuormaajan renkaat, öljytynnyrit, kyllästetyt pylväät ja muu puuaines jne.), on täytettävän alueen osalta kokonaan ja tarkkaan puhdistuskaivulla puhtaaseen sora-, hiekka-, tai hietakerrokseen asti poistettu. Täyttämisen aloittaminen edellyttää valvontaviranomaisen tarkastuksen ja tarkastus- / valvontapöytäkirjan laatimisen sekä kirjallisesti antaman hyväksynnän.
- 2.18. Pistekohtaisen kuormituksen estämiseksi ja poistamiseksi sekä vajoveden, ottamisalueen joka kohdasta tasaisen pohjavedeksi suotautumisen turvaamiseksi ja varmistamiseksi, on otto- ja kaivutoiminta lopputilanteen osalta suunniteltava ja toteutettava mahdollisimman pienin luiskauksin ja käyttämällä aina ottamisalueen pohjan osalla porrastusta. (Porrastus on sallittua lopputilanteen niin edellyttäessä myös korkeissa luiskauksissa. Tasaisen suotautumisen varmistamisen lisäksi porrastus helpottaa alueen metsätaloudellista hoitamista ja alueelle kasvavan puuston myöhempää hyödyntämistä.)
- 2.19. Ottamistoiminnan on edettävä hyväksytyn ottamissuunnitelman mukaisesti siten, että jälkihoito ja metsitys suoritetaan vaiheittain sitä mukaa, kuin ottamistoiminnan eteneminen ja sen edellyttämä, pääsääntöisesti 5-15, jopa 30 soralajikkeeseen varastointialuetarve ja kulkuyhteyksien niille säilyttäminen jälkihoidon ja metsittämisen toteuttamisen alueelle mahdollistaa. Jälkihoidon tilanne hyväksytään tai ei seuraavan vaiheen aloituskatselmuksessa. Valvontaviranomaisen ratkaisu on annettava kirjallisesti ottaen huomioon kaiken sen, mitä kohdassa 3.15 on sanottu.
- 2.20. Ennen pintamateriaalin palauttamista ottamisalueen pohjatasanteelle, on siinä olevat tiivistyneet kohdat möyhennettävä esim. puskutraktorin repijää tai vastaavaa menetelmää kaivinkoneella käyttäen. Valvontaviranomaisen hyväksyntä toimenpiteestä on annettava paikannettavin valokuvin kirjallisesti

3. ALUEEN SUOJAAMINEN JA SIISTIMINEN OTTAMISEN AIKANA JA SEN JÄLKEEN

- 3.1. Ottamistoiminnassa on noudatettava suurta huolellisuutta, ettei ottamisalueella pääse maaperään haitallisia aineita. Luvanhaltija ja / tai luvanhaltijat vastaa / vastaavat kaikista mahdollisista päästöistä, niiden puhdistamisista, puhdistamisten kustannuksista ja seurauksista mm. pohjavesien käytölle ja saatavuudelle.
- 3.2. Luiskattavissa rinteissä ja ottamisalueen pohjalla kallio voidaan jättää näkyviin, kun turvallisuutta vaarantavat jyrkänteet poistetaan luiskauksin. Suurehkojen yksittäisten kivien tai niistä muodostettavien kiviryhmien käyttö sallitaan maiseman elävöittämiseksi myös ottamisalueen pohjatasanteella, mikäli ne sijoitetaan suojakerrospaksuuden yläpuolelle.
- 3.3. Ottamisen edetessä ottamisalueella havaitut karkeat, pelkästään eri-, tai tasakokoista selvää kiveä sisältävät, vettä hyvin läpäisevät maakerroskohdat ja niiden sijainti ottamisalueella on ilmoitettava valvontaviranomaiselle, jonka on ne kirjattava valvontapöytäkirjoihin sekä merkittävä karttoihin GPS koordinaatein. Sama koskee myös seula- ja välppävikikasvoja, riippumatta siitä onko niillä täytetty ylisyviksi kaivettuja kohtia tai käytetty luiskaa tai luiskien muotoilussa.
- 3.4. Eri-, tai tasakokoista selvää kiveä tai seula- ja välppäkiveä sisältäviin kohtiin ei saa palauttaa pintamaita pintamateriaaliksi ennen kuin näihin vettä hyvin läpäiseviin kohtiin on siirretty vähintään 0,5-1,0 metrin paksuinen, raekooltaan noin 0-25 mm. eristys- ja / tai suodatinhiekkakerros estämään pintamaiden suoraa pohjavesivaikutusta. Joissain olosuhteissa myös raekooltaan 0-90 mm riittävästi (yli 70 prosenttia) hienoa ainesta (0-50 mm) sisältävä raakasora-aines ja / tai siitä valmistettu ns. jakava sora voidaan hyväksyä estämään pintamaiden suoraa pohjavesivaikutusta.
- 3.5. Jälkihoitoa varten varastoitu pintamaakerros tulee levittää ottamistoiminnan ja soralajikkeiden varastointialuetarve huomioon ottaen alueen pintamateriaaliksi mahdollisimman pian, viimeistään kuitenkin ottamistoiminnan päättyessä.

(Ympäristöministeriön ohjeen 1/2009 suosittelema varastointiaika on 3 vuotta. Tästä tietämättä ja sitä huomioon ottamatta 15-30 vuotta varastoitu pintamaa toimii käytännössä vähintään yhtä hyvin, mikäli ei jopa paremmin kuin kolme vuotta varastoitukin. Kiistattomia esimerkkejä löytyy käytännössä.)

- 3.6. Maa-ainesten ottamisalueelle ei saa tuoda maata, kiviä tai muuta materiaalia. Poikkeuksena kohta 3.7 tilanteen jälkihoitomaat ja märkä- eli vesiseulottavat lajikkeet.
- 3.7. Mikäli alueelle joudutaan tuomaan täytemaata (sallittu valvontaviranomaisen kirjallisella luvalla vain vanhoille ottamisalueille, vain jälkihoitoa varten), on sen oltava puhdasta hieta-, hiekka- tai sorapitoista kangasmetsämaannoskerrosta ottamisluvan myöntäneen kunnan tai kaupungin alueelta ja valvontaviranomaisen kirjallisesti hyväksymää. Valvojan on kaikissa tapauksissa itse nähtävä ja kuvattava sekä GPS koordinaatein paikannettava kohde. Tuodun pintamaan levityksen / sekoituksen tulee tapahtua ympäristöministeriön "Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Maa-ainesten kestävä käyttö" nimisen, tai siitä tarkistetun ohjeen mukaisesti.
- 3.8. Näitä MAA-AINESTEN OTTAMISEN PERUSLUPAMÄÄRÄYSKOKONAISUUS -nimellä olevia lupamääräyksiä noudattamalla, kaivannaisjätettä ei, eri kalliokivilajikkeiden murskausta varten suoritettava louhinta mukaan lukien, tule muusta toiminnasta kuin märkä- eli vesiseulonnasta. Siitäkin vain sen hienon aineksen osalta, jota ei saada markkinoiduksi tai muutoin hyötykäytetyksi.
- 3.9. Ellei lupapäätöksessä erikseen muuta määrätä, luokitellaan kaivannaisjätteeksi kaikki se märkäseulonnalla (vesipesuseulonnalla) esim. 0-8 mm. betonisorasta poistettu hieno kiviaines, jota ei ole saatu markkinoitua tai muutoin hyötykäytettyä. (Märkäseulonnalla poistettu hieno aines on riittävästi kuivuttuaan hienoa hiekkaa, silttiä tai savea.)
- 3.10. Ellei lupapäätöksessä erikseen toisin määrätä, vajoveden pohjavedeksi suotautumispinta-ala tulee ottamisalueella säilyttää mahdollisimman suurena. Tämän seurauksena alueen luiskaukset minimiin ja alueelle mahdollisesti jäävä märkäseulonnan kaivannaisjäte tulee varastoida mahdollisimman pienellä alueella. Eli varastokasana, joka tulee peittää alueen pintamailla. Märkäseulonnalla erotettujen maa-ainesten hienojakoisuudesta johtuen kyseisessä tilanteessa noin 20 cm:n pintamateriaalikerros riittää palauttamaan metsän ja sen aluskasvillisuuden.
- 3.11. Markkinoimattomasta tai muutoin hyötykäyttämättömästä märkäseulonnalla erotetuista maa-aineista tulee tehdä kaivannaisjätteenä lakien ja kaivannaisjäteasetuksen edellyttämät suunnitelmat ja ilmoitukset (ympäristöhallinnon lomakkeella), "Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2009, Maa-ainesten kestävä käyttö" tai siitä tarkistetun ohjeen mukaisesti.
- 3.12. Ottamistoiminnan ja alueen jälkihoidon etenemisestä on toimitettava seurantatiedot (ympäristöhallinnon laatimalla kaavakkeella) vuosittain tammikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle.
- 3.13. Ottamistoiminnan aikana ei saa poistaa tai muutoin turmella ottamisalueen (suunnitelma-alue) ulkopuolella olevaa puustoa eikä muuta kasvillisuutta.
- 3.14. Istutukset tulee tehdä jälkihoidon edetessä vaiheittain luonnonympäristön olosuhteet huomioon ottaen.
- 3.15. Kaivu- ja jälkihoitotöiden osalta valvontaviranomainen suorittaa ottamisalueella jo aiemmin edellä edellytetyjen aloitus- ym. katselmuksien lisäksi eri kaivutilanteiden edellyttämät loppukatselmukset (kaivualue, kaivussyvyys, luiskaukset, pintamaiden palautus, istutukset eli metsitys välittömästi niiden valmistuttua, joiden lisäksi metsityksen onnistuminen ja lopullinen otto- eli kaivutoimintojen sekä jälkihoitotoimintojen hyväksyntä kolmen vuoden kuluttua). Katselmuksissa tarkastetaan lupaehtojen täyttyminen, laaditaan valvontapöytäkirjat, joiden perusteella annetaan vaiheittaiset hyväksynnät, tai ei anneta hyväksyntöjä lupaehtojen täyttymisestä. Kaikki valvontaviranomaisen hyväksynnät tai hyväksymättömyydet on annettava kirjallisesti.

4. OTTAMISEEN LIITTYVÄT LAITTEET JA LIIKENTEN JÄRJESTÄMINEN SEKÄ MUUT MÄÄRÄYKSET

- 4.1. Kun ottamisalueella on toimintaa, ottamisalueen haltijan ja ottamisalueen toimijan / ottamisalueen toimijoiden on liityttävä kunnan järjestämään jätehuoltoon ja jätteenkuljetukseen.

- 4.2. Ottamisaluetta ei saa käyttää vaarallisten aineiden varastopaikkana eikä alueelle saa varastoida, tai haudata jätteitä. Myös jätteiden polttaminen on kielletty ottamisalueella.
- 4.3. Jätteet sekä vähäisetkin määrät ongelmajätteitä (esim. akut) on toimitettava asiaankuuluville jäteasemille asianmukaisesti käsiteltäväksi. Romutavaroiden (esim. rautaromu ja rengasromu) väliaikainen varastointi on sallittu ottamisalueella yhdessä paikassa.
- 4.4. Ottamisalueella tulee noudattaa erityistä varovaisuutta öljytuotteiden ja muiden vastaavien aineiden käsittelyssä.
- 4.5. Mikäli koneita säilytetään alueella, tulee säilytyspaikan alustan olla polttoaineita ja öljy-tuotteita läpäisemätön siten, ettei näitä aineita valu pohjavesiin eikä säilytyspaikka-alueen ulkopuolelle. Koneiden huolto, korjaus ja pitkäaikainen varastointisäilyttäminen alueella edellyttää katettua huoltorakennusta, jonka tulee olla valvontaviranomaisten hyväksymä.
- 4.6. Öljytuotteita ei saa ottamisalueella varastoida muutoin kuin työkoneita varten.
- 4.7. Öljytuotteiden varastointi on kokonaan kiellettyä vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeillä.
- 4.8. Polttoaineita sisältävien säiliöiden tulee olla ehdottoman tiiviitä ja niiden ympärillä tulee olla 100 prosenttisen tiivis katettu allas tai tiivis vaippa tai säiliön ns. kaksoisvaippasäiliö.
- 4.9. Tankkauspaikka tulee olla alustaltaan vettä läpäisemätön.
- 4.10. Polttoaineen tankkaus tulee suorittaa kiinteällä pumpulla ylitäytön ja lappovirtauksen estolla varustetusta säiliöstä. Tankkauksien välit pumpun ja polttoaineletkun jakelupistoleineen on pidettävä lukittuina. Lukitus, ylitäytön estin ja lappovirtauksen esto ovat pakollisia.
- 4.11. Voiteluaineiden astioiden alle on myös laitettava tiivis allas tai huoltoasemilla ja kaatopaikoilla käytettäväksi hyväksytty ja käytetty HDPE -kalvoeristys.
- 4.12. Öljyvahingon torjuntaan on varustauduttava riittävästi ja mahdollisesta vahingosta on välittömästi ilmoitettava HÄTÄKESKUKSEN numeroon 112.
- 4.13. Turvetta tai muuta öljynimetyksainetta tulee olla varattuna vähintään 50 litraa per alue (toimija) mahdollisen öljyvahingon varalta. Turve on varastoitava niin, että se säilyy kuivana.
- 4.14. Maa-ainesten ottoa saa suorittaa klo 06.00- 22.00 välisenä aikana maanantaista perjantaihin. Poikkeuksena erityistilanteet. Esim. suuren keskeytyksettä jatkettavien valutöiden tilapäisesti vaatimat yö-, tai viikonloppukuljetukset, joista on tehtävä ennakkoilmoitus ottotoimintaa valvovalle paikalliselle viranomaiselle.
- 4.15. Maa-ainesten ottamisesta ja sen oheistoiminnoista (mm. murskaustoiminta) sekä näistä aiheutuvasta työmaaliikenteestä syntyvä melu ei saa ylittää häiriintyvässä kohteessa 55 dB (A). Luonnonsuojelualueilla ja esim. sairaala-alueella melutaso ei saa ylittää tasoa 45 dB(A).
- 4.16. Maa-ainesten ottamisalueelle johtavat tiet, liittymät ja laitoksen alueella olevat tiet sekä alueet, joilla työkoneet liikkuvat, on hoidettava siten, ettei pölyä leviä ympäristöön.
- 4.17. Maa-ainesten ottamisen aiheuttaman pölyn leviäminen ympäristöön tulee estää kastelemalla. Talvella kun kasteleminen ei ole mahdollista, seulausten, kuljettimien ja muiden huomattavien pölylähteiden pölypäästöt on eliminointava peittein, koteloin tai imurein.
- 4.18. Suolan tai muiden pohjavedelle ja maanperälle haitallisten aineiden käyttö pölyn sidon-nassa on kiellettyä. (Kalsiumkloridi, Magnesiumkloridi, Lignosulfonaatti, Ksylitoliliemi jne.)

4.19. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että maa-aineksen ottamista suorittavien henkilöiden lisäksi myös kaikki pölynsidontaa suorittavat työntekijät ovat tietoisia annetuista lupamääräyksistä. Pölynsidontaurakoitsijoiden ja sitä suorittavien työntekijöiden tietoisuuksista on ottoluvan haltijan pidettävä myös luetteloa. (Katso kohta 1.16)

4.20. Varastointi ja kulkureitit on suunniteltava ottamisalueelle.

4.21. Alueelle johtava tie tulee sulkea puomilla silloin, kun siellä ei ole toimintaa. Toiminnan loputtua tie tulee sulkea tai poistaa käytöstä, mikäli sillä ei ole käyttöä esim. metsätaloudessa. Toimenpiteillä estetään mahdollinen jätteiden tuonti ja muu luvaton toiminta alueella.

5. VAKUUDET JA VALVONTAMAKSUT

5.1. Luvan haltijan on toimitettava lupaviranomaisen asettama ja hyväksymä vakuus luvan myöntävälle kunnalle tai kaupungille ennen ottotoiminnan aloittamista.

5.2. Luvan hakijan on hankittava pankilta sitoumus vakuuksien kuittaamattomuudesta.

5.3. Vakuuksien on oltava voimassa vähintään kolme (3) vuotta maa-ainesluvan päättymisen jälkeen.

5.4. Vakuudet asetetaan ja päätetään tapauskohtaisesti. Vakuuksien tulee kattaa ottamis-alueen reaaliset / todelliset jälkihoidon kustannukset. (Maastonmuotoilu, luiskaukset, pintarakenteet, pintamaiden palauttaminen koko alueelle, istutukset jne..) Tarvittaessa vakuuksia voidaan korottaa vastaamaan niitä seurauksia, joita ottamisen seuraukset tai seurannaiset ja niiden ennakoimattomuus edellyttää.

5.5. Vakuus palautetaan vaiheittain hakijalle, kun maastonmuotoilu, luiskaukset, pintarakentaminen, pintamaiden palauttaminen ja istutukset on hyväksytysti tehty. Loput vakuusmaksut 10-15 %:a palautetaan viimeisimmän lopputarkastuksen (3 vuotta istutuksista) ja siinä todetun metsäistutuksen (metsityksen) onnistumisen ja puun taimien kasvuun lähdön jälkeen.

5.6. Mikäli jälkihoitotoimenpiteitä ei ole tehty asetettuun määräaikaan mennessä, tai ne on suoritettu puutteellisesti, voi viranomainen käyttää vakuuden tai vakuudet alueen, kunnan tai kaupungin toimesta toteutettavan jälkihoidon kuntoon saattamiseen, tai kokonaan kunnan tai kaupungin toimesta toteutettavan jälkihoidon kustannuksiin.

5.7. Luvan hakijalle voidaan myöntää vapautus valvontamaksusta, jos maa-aineksen ottamista ei ole aloitettu eikä pintamaita kuorittu. Vapautuksesta on tehtävä kirjallinen esitys valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi. Mahdollisen valvontamaksuvapautuksen jälkeen ottamistoimintojen aloitusajankohta on aloituskatselmuksen jne. suorittamiseksi tai päivittämiseksi ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle. Sen jälkeen jatko edellä pääkohdissa 1 ja 2 olevissa alakohdissa 1.1-1.18 ja 2.1-2.20 sanotun jne. mukaisesti.

5.8. Vesinäytteiden oton osalta voidaan myöntää vapautus, mikäli maa-ainesten ottoa ei ole aloitettu vuoden kuluessa luvan myöntämisestä. Vapautuksesta on tehtävä kirjallinen esitys valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi. Vapautus ei koske havaintoputkista vuosittain tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun alussa suoritettavia pohjaveden pinnan korkeusmittauksia.

6. SANKTIOT.

6.1. Mikäli pääkohtien 1-5 ja niissä olevien 1.1-1.18, 2.1-2.20, 3.1-3.15, 4.1-4.21 ja 5.1-5.8 alakohtien ja niissä olevien alakohtien 1.4.1 ja 2.9.1 noudattamisessa havaitaan kirjallisista huomautuksista huolimatta toistuvia laiminlyöntejä, maa-ainesoton valvoja ja / tai luvan myöntäjä jne. tulkitsee toistuvat laiminlyönnit samoin kuin useat yksittäiset samanaikaiset laiminlyönnit vakavaksi lupaehtojen vastaiseksi toiminnaksi. Näiksi luetaan muun muassa:

- 6.1.1 Orsivesikerrosten puhkaisu ilman aluehallintoviraston lupaa.
- 6.1.2 Liian syväälle ulotettu lupamääräyksen vastainen kaivu.
- 6.1.3 Massojen vaihto lupamääräyksen edellyttämän suojakerrospaksuuden alapuolelta.

- 6.1.4 Ottoalueella ja sen ympäristössä olevien tarkkailuputkien ja / tai korkeuskiinto-pisteiden puuttuminen sekä jommankumman tai molempien vahingoittaminen.
- 6.1.5 Lupamääräyksien vastaisesti ottoalueen ulkopuolelta tuotavien maa-aineksien tuominen ottamisalueelle.
- 6.1.6 Jätteiden tuonti tai hautaaminen ottamisalueelle tai ottamisalueen ympäristöön.
- 6.1.7 Pintamaiden välppäämällä, seulomalla tai murskaamalla valmistettaviin soralajikkeisiin sekoittaminen ja / tai edellä luetelluista toimista erillisenä toimintona suoritettava pintamaiden suora poiskuljettaminen.
- 6.1.8 Pintamaiden näiden peruslupamääräysten vastainen käsittely ja käyttö jälkihoidon yhteydessä. (Esim. pintamaiden tuhlaaminen ilman puhdasta soraa toteutettavissa reunaluiskien loivennuksissa ja / tai ylisuurien kivien ja niiden väliin laitettavan puhtaan soran täytöllä toteutettavissa reunaluiskien loivennuksissa.)

6.2. Vakavien laiminlyöntien toteamisen ja kirjaamisen jälkeen maa-ainesten ottamistoiminnan valvoja tai esim. ostopalveluina toimitettavien ympäristöpalvelujen vastaanottaja ja hyväksyjä, sittemmin ottamisluvan myöntäjä tulee keskeyttämään ottotoiminnan välittömästi. Tai laiminlyöntien korjaamiseen antamansa määräajan jälkeen, mikäli laiminlyöntejä ei ole poistettu tai korjauksia ei ole määräaikaan mennessä ilman hyväksyttävää syytä suoritettu.

6.3. Ilman puhtaalla soralla ja / tai ylisuurien kivien ja niiden väliin laitettavan puhtaan soran täytöllä toteutettavaksi määrättyä luiskien perusmuotoilua ottojyrkänteiden loivennukseen käytetystä pintamaiden tuhlaamisesta seuraa se, että luiskat tulee tehdä alhaalta ylöspäin, jolloin ottamisalueelta ennen varsinaiseen kaupalliseen tarkoitukseen toteutettavaa ottamista kuoritun ja varastoidun pintamaan riittävyys ja käyttö koko ottamisalueen jälkihoidon pintamateriaalina varmentuu.

6.4. Edellä kohdissa 6.1-6.3 sanotun lisäksi ottamistoiminnan jatkamiseksi tullaan vaatimaan lisävakuuksia, joiden on oltava voimassa viisi vuotta ottamistoiminnan ja lupamääräysten (peruslupa- ja mahdolliset muut) mukaisesti suoritettujen jälkihoitotoimenpiteiden jälkeen.

7. YMPÄRISTÖHALLITUKSEN OHJEITA 1/2009 "MAA-AINESTEN KESTÄVÄ KÄYTTÖ" OPPAAN SANASTOSTA PUUTTUVAT MÄÄRITYKSET:

7.1. **Maisemointi** = Pelkkä 5 cm pintamaiden palautus ja jättäminen alue silleen pelkästään luontaisesti metsittymään. Määritys ei muutu, vaikka alue metsitettäisiin istuttamalla.

7.2. **Jälkihoito** = Ottojyrkänteiden muotoilu (loivennus) ja pintamaiden palautus yli 20 cm kerroksena, johon metsitys istuttamalla metsänhoitonormiston mukaisesti.

7.3. **Kunnostus- ja jälkihoito** = Peruslupamääräyskokonaisuudessa (16.2.2014 plus) sanotun puhdistuskaivuun jälkeen toteutettava ylisyvien kohtien täyttö, ottojyrkänteiden muotoilu (loivennus) ja pintamaiden palautus yli 20 cm kerroksena, johon metsitys istuttamalla metsänhoitonormiston mukaisesti.

7.4. **Kunnostus- ja kokonaissuunnitelma** = Peruslupamääräyskokonaisuudessa (16.2.2014 plus) sanotun puhdistuskaivuun jälkeen toteutettavien ylisyvien kohtien täyttöjen, ottojyrkänteiden muotoilujen (loivennus) ja pintamaiden palautus yli 20 cm kerroksena, johon metsitys istuttamalla metsänhoitonormiston mukaisesti, vaatima lisäotto tarvittavien täyttömassojen saamiseksi ja kustannusten kattamiseksi.

Kunnan / kaupungin _____

Hallintoelin _____

20

§